

Aktualitātes un jaunumi meža un koksnes piegādes ķēžu sertifikācijas jomā/ Meža sertifikācija, jaunās sertifikācijas sistēmas – iespējas un risinājumi

SIA BM Certification programmas vadītājs/ vadošais
auditors

Modris Okmanis

FSC Pagaidu Nacionālais meža uzraudzības standarts Latvijai

- Projekts apstiprināts **2020. gada decembrī**;
- Izstrādes process uzsākts **15.03.2021.**
- Publiskā apspriešanās laikā no **30.04.-30.06.2021.**
- Standarta testēšana **30.08.-03.09.2021.**
- **2021. gada decembrī** TWG iesniedz laboto versiju FSC PSU.
- **Klusums gada garumā.**
- Apstiprināts **20.12.2022.**
- Spēkā stāšanās datums **15.07.2023.**
- Pārejas periods 12 + 6 mēneši, pēc 15.01.2025. visi sertifikāti, kas izdoti pēc vecā standarta, kļūs nederīgi.
- Standartu izstrādājusi Tehniskā Darba Grupa (TWG), ko ir izveidojis FSC Starptautiskais Centrs – Izpildījuma un Standartu nodaļa (PSU).
- Pagaidu nacinālo standartu parasti izstrādā atbilstoši FSC-PRO-60-007, (Nacionālo standartu izstrādā SDG atbilstoši FSC-STD-60-006).

INFSS galvenās atšķirības no līdzšinējiem standartiem

- Integrētas piegādes ķēdes prasības.
- Izcelti un precizēti nodarbinātības un vienlīdzības indikatori.
- Definētas kompetences un apmācību kritēriji, pielikums B.
- Stiprināta ieinteresēto un ietekmēto pušu iesaiste MAP un ĪSV tīkla izstrādē un monitoringā. Kultūras videi atbilstoša.
- Vietējās kopienas – pašvaldības, biedrības/nodibinājumi, draudzes apsaimniekojamā teritorijā. FPIC (Informēta, brīva, iepriekšēja piekrišana), ja ir noteiktas paražu tiesības.

Izmaiņas standartā

- Definētas īpaši saglabājamās vērtības (HCV), pielikums G. Ir uzskaitīta labākā pieejamā informācija, apdraudējumi, ieinteresētās puses.
- Mainītas vides aizsardzības prasības, piemēram, cirsmās saglabājami 5 sausi stumbri vai to daļas. Veicot jaunaudžu kopšanas cirtes, jā saglabā platlapju sugu piemistrojums. Transformāciju veic tikai, ja sniedz papildu pienesumu ilgtermiņa dabas aizsardzībai.
- Pielāgota plantāciju definīcija – plantāciju meži – nepiemēro visas vides aizsardzības prasības, piemēram, nav jā saglabā ekoloģiskie koki.
- Retas un apdraudētas sugas (RTE): Sugas, kuras iekļautas LR MK noteikumos Nr.940 18.12.2012.
- Dabisko ekosistēmu reprezentatīvo parauglaukumu definīcija mainīta, iekļauti arī ES nozīmes meža biotopi.
- 10% - vairs nav strikti aizsargājamās teritorijas – aizsargājamo teritoriju tīkls ietver arī daļēji apsaimniekojamās platības, aizsargjoslas, kuras pakļaujamās mežizstrādei.

Izaicinājumi

1.3.1 Visas apsaimniekojamajā teritorijā īstenotās darbības tiek veiktas saskaņā ar:

... 3) nacionālā līmenī **valsts institūciju apstiprinātām** programmām, **plāniem** un stratēģijām meža resursu ilgtspējīgas izmantošanas jomā, t.sk bioloģiskās daudzveidības jomā; un ...

1.6.4 Darbības tiek pārtrauktas platībās, par kurām pastāv šādi strīdi:

- 1) nozīmīgi; vai
- 2) būtiski ieilguši; vai,
- 3) skar ievērojamu interešu skaitu.

4.2.4 Pirms apsaimniekošanas darbību uzsākšanas, **vietējās kopienas** dod brīvu, iepriekšēju un informētu piekrišanu par darbībām, kas ietekmē viņu tiesības, nodrošinot, ka...

Piezīme: Indikators ir piemērojams, ja vietējai kopienai ir noteiktas **paražu tiesības**.

Izaicinājumi

8.5.3 visiem produktiem, kas pārdoti kā FSC sertificēti, un tie ietver vismaz šādu informāciju:

...3) parasto un zinātnisko sugas nosaukumu;...

9.3.5 Ja tiek nodarīts kaitējums Īpaši Saglabājamām Vērtībām, tad nekavējoties pārtrauc apsaimniekošanas darbības un veic pasākumus, lai atjaunotu un/vai aizsargātu Īpaši Saglabājamās Vērtības.

10.1.2 Atjaunošanu īsteno tā, lai:

...2) dabiskos mežos mežaudzi atjauno tādu, kāda tā bija pirms mežizstrādes vai maksimāli tuvu dabiskajiem apstākļiem,...

ĪSV (HCV)

- **ĪSV1** – mikrolieguma sugu dzīvotnes, koncentrācijas vietas, **Kā iespējamo ĪSV1** apsveriet arī: citas sugas un vietas, kas uzskaitītas publiskajās un ekspertu datubāzēs; ekspertu un ieinteresēto pušu noteiktas sugas un vietas; sugas koncentrācijas, kas ir īpaši nozīmīgas šo sugu izdzīvošanai vai atveseļošanai; 100 ha vai lielākas platības, kurās 50% vai vairāk no platības veido aizsargājamo apdraudēto sugu dzīvotnes, īpaši aizsargājamas dzīvotnes, aizsargājamas dabas teritorijas, audzes, kuru platībās (vairāk nekā 40m³/ha) atrodami lieli (D>40cm) atmirušie koki, vai dabiski atjaunojušās audzes, kas ir 20 gadus vecas vai vecākas un kurās ir nokaltusi koksne un apdeguši koki.
- **ĪSV2** - Natura2000 teritorijas (valsts rezervāti, nacionālie parki, dabas parki, dabas rezervāti). RAMSAR vietas un citi nozīmīgi mitrāji.
- **ĪSV3** – ES nozīmes biotopu un Latvijas īpaši aizsargājam biotopu koncentrācijas teritorijas; vecaudzes un citas ekoloģiski nobriedušas mežaudzes; Meža biotopi un primārie (neskartie) meži upju līkločos. Attiecībā uz veciem un citiem neskartiem mežiem un meža biotopiem, iekļaujamās arī audzes, kas nav iekļautas oficiālajās datubāzēs, tas attiecas arī uz privātajiem un pašvaldību mežiem.
- **ĪSV4** – Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjosla, virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas.
- **ĪSV5** — vietas un resursi, no kuriem vietējās kopienas apmierina pamatvajadzības, kas noteiktas, sadarbojoties ar kopienām.
- **ĪSV6** – Vietējas, reģiona vai valsts nozīmes kultūras pieminekļi.

Centralizēta FSC meža apsaimniekošanas auditu sistēma

Atskaite par plānotajiem un izcirstajiem koksnes apjomiem vienlaikus kalpo kā produktu grupu saraksts.

1	Go to Table of Contents									
2	Main commercial timber species included in scope of the certificate									
3	8.01 Species *	8.02 Product code *	8.03 Trade name	8.04 Harvest planned in current calendar year *	8.04.1 Units *	8.05 Remarks	8.06 Sold with FSC Claim in previous calendar year *	8.06.1 Units *	Validation	New Species
6										
7	Betula pendula	W1.1 Roundwood (logs		1 000,00	m3		1 000,00	m3	OK	mixed
8	Pinus sylvestris	W1.1 Roundwood (logs		1 000,00	m3		1 000,00	m3	OK	
9	Picea abies	W1.1 Roundwood (logs		1 000,00	m3		1 000,00	m3	OK	
10	mixed	W1.2 Fuel wood		2 000,00	m3		2 000,00	m3	OK	
11	mixed	W3.1 Wood chips			m3		2 000,00	m3	Check your input	
12					m3			m3		
13					m3			m3		
14					m3			m3		
15					m3			m3		
16					m3			m3		
17					m3			m3		
18					m3			m3		
19					m3			m3		
20					m3			m3		
21					m3			m3		
22					m3			m3		
23					m3			m3		

< >

Index

0 Cover

1 CH, CB

2 Eval

3 Team

4 Itinerary

5 FME

6 Group

7 MUs

8 Spp

9 NTFPs

10 Pesticides

11 Plan

12 Comments

13 C

+

:

Display Settings

100%

REDII apstiprinātas brīvprātīgās biomasas sertifikācijas shēmas

- Latvijā pieejamās un piemērotas meža biomasas sertifikācijai:
 - SBP (Sustainable Biomas Program) – 29 uzņēmumi Latvijā.
 - SURE (Sustainable Resources voluntary scheme) – 22 uzņēmumi Latvijā.
- Šobrīd apstiprinātas 15 brīvprātīgās un nacionālās shēmas, kas paredzētas biodegvielai, lauksaimniecības biomasai vai arī Latvija nav ģeogrāfiskajā tvērumā.
- Tiek izskatīti arī citu shēmu pieteikumi:
 - PEFC;
 - ISCC tvēruma paplašinājums uz meža biomasu;
 - GGL.

SURE

- Dalībnieki:
 - Ražotāji – īpašnieki;
 - Pirmais savākšanas punkts;
 - Tirgotāji;
 - Biomasas patērētāji.
- Biomasas veidi:
 - Meža biomasa;
 - Lauksaimniecības biomasa;
 - Atkritumi un atliekas;

SBP

- Dalībnieki:
 - Bimisas ražotāji;
 - Tirgotāji;
 - Gala patērētāji.
- Biomasas veidi:
 - Primārā izejviela – no meža zemēm; TOF – koksne no nemeža zemēm – neatbilst REDII;
 - Sekundārā izejviela - Zāgētavu atliekas;
 - Terciārā izejviela – koksne no sekundārās pārstrādes, koksnes atkritumi;

Meža biomasas sertifikācija

SURE

- Visiem ķēdes posmiem jābūt sertificētiem;
- Sertifikātu izsniedz uz gadu;
- Sertifikāts netiek izsniegts, ja ir atvērtas neatbilstības;
- Piegādātāji paraksta deklarācijas. Jāpārbauda visus piegādātājus;
- Nav pieejams nacionālais riska vērtējums;
- Jāveic oglekļa emisiju kalkulācijas;
- Tikko ieviesta vienotā datu bāze.

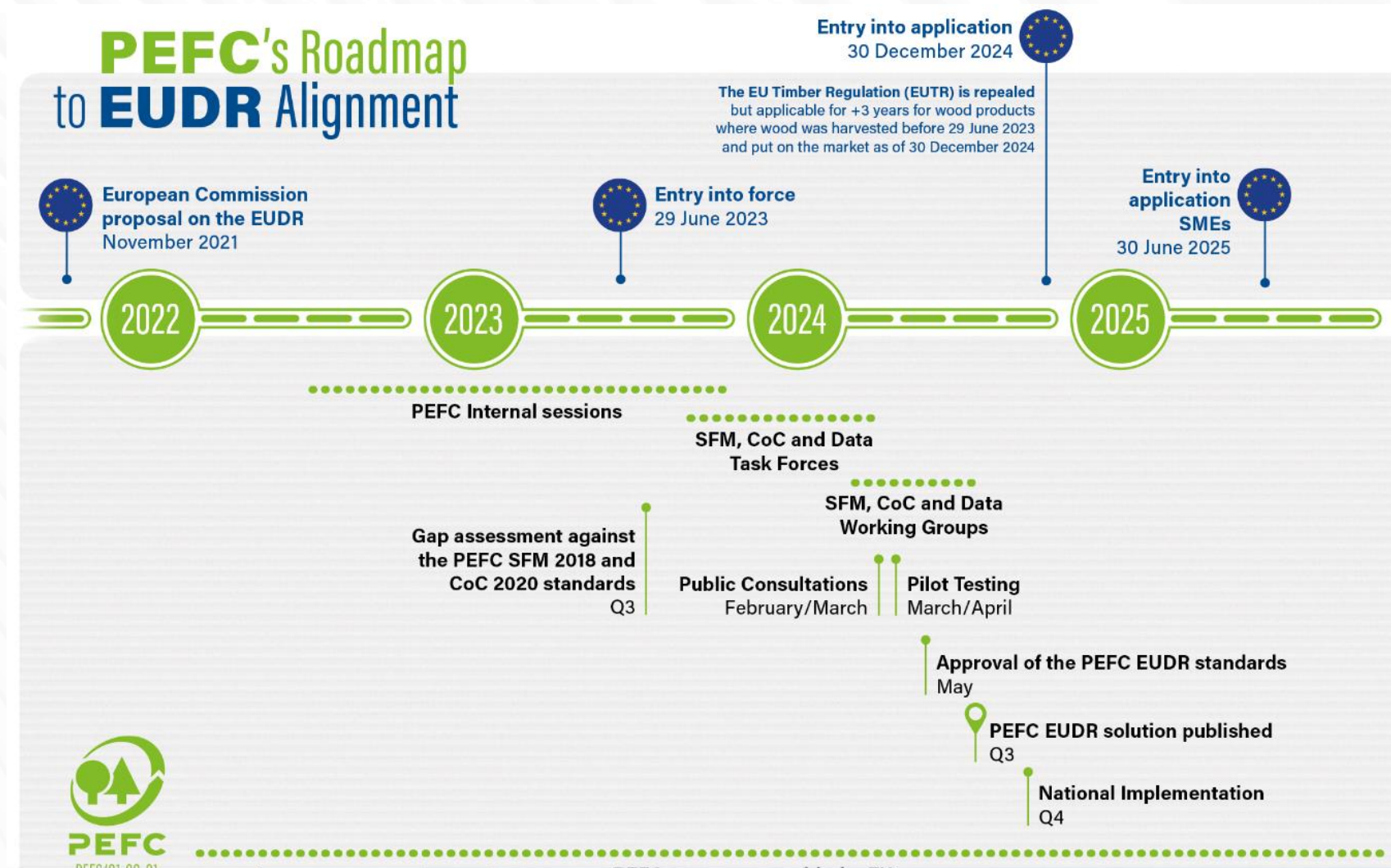
SBP

- Sertificētam jābūt pirmajam, kas liek SBP paziņojumu.
- Sertifikātu izsniedz uz 5 gadiem (uzraudzība 1x 12 mēn.);
- Sertifikāts netiek izsniegts, ja ir atvērtas būtiskas neatbilstības;
- Deklarācijas nav obligātas. Jāpārbauda visas piegādes;
- Reģionālais riska vērtējums bija jāapstiprina "vakar".
- Jāapkopo enerģijas dati;
- Tiek izmantota datu transfēra sistēma.

SBP aktualitātes

- SBP standartu 2. versija – stājas spēkā 10.08.2023., pārejas periods līdz 09.11.2024.
 - Integrētas REDII prasības;
 - Arī FSC un PEFC sertificētu primāro izejvielu jāiekļauj SBE;
 - Konsultācijas ar ieinteresētajām un ietekmētajām pusēm vairs nav obligātas, jauns process- ieinteresēto pušu iesaiste;
 - Sekundārās izejvielas piegādātāju pārbaudes – lai pārliecinātos, ka koksnes atliekas netiek mākslīgi saražotas;
 - Biomasa atsekojama uz izejvielas grupu;
 - Masas bilances sistēma.
- SBP Reģionālais riska novērtējums Latvijai – bija solīts 2023. gada 3. ceturksnī.
 - Integrētas REDII prasības;
 - Potenciāli jauni un esošie noteiktie riski – atbilstība likumdošanai, ĪSV identifikācija un aizsardzība, darbinieku kompetence, koksnes kaskādes izmantošanas princips.

PEFC's Roadmap to EUDR Alignment

Blokķēdes ieviešana FSC Marts 2024 – FSC EUDR rīki Jūnijs 2024 – 30.12.2024. EUDR prasību sasniegšana.

Contact us!

BM Certification SIA

 +371 67772135

 info@bmcertification.com

 Jurkalnes street 15,
Riga, LV-1046, Latvia